

Dick van Logchem

Dick Willy van Logchem wordt op 18 februari 1926 geboren in Bandung, NOI. Hij was de zoon van Stephanus van Logchem en Eugenie Jolly. Hij had een oudere zus Christine Tilly (2 januari 1916, Bandung) en een oudere broer Jan Theo (30 juni 1923, Fort de Kock).

Dick was in Bandung lid van Scouting, mogelijk van groep 8, Blauw, St. Tarcisius van de NIPV. Zijn naam komt voor in een brief die Joop Blinkert na de oorlog van zijn scoutingvriend Guus ontvangt. Beiden gingen samen met een aantal vrienden van Joop zijn Scoutinggroep in Bandung naar het meer van Tjileuntja. De Bandungse scouts Jan Kole, Eugene Verspoor, Cor, Eddie Schaarsma, Rooi Pelten en Joop Brinkert waren mee. Het merendeel van deze Bandungse scouts, allemaal leeftijdsgenoten, gingen het leger of de marine in. Mogelijk dat ze allemaal lid waren van groep 8, Blauw, St. Tarcisius in Bandung.

Dick van Logchem zat op het moment dat de oorlog uitbrak in de derde klas van de HBS in Bandung. Als zestienjarige meldde hij zich als vrijwilliger aan bij het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL). Zijn dienstverband was aanvankelijk geen al te groot succes. Hij was niet succesvol met wapens, maar was een goede motorrijder.

Na de capitulatie op Japan, wordt Kapitein Reinder Gebbinus (Bies) de Lange, officier bij de generale staf, actief in het verzet. Hij gaf leiding aan één van de belangrijkste verzetsgroepen in Bandung; het Java-Legioen. Groepen van Molukse ex-militairen sloten zich bij hem aan. Scouts en scholieren werden ingezet voor verbindingsdiensten. Onder hen waren onder andere scouts van de katholieke St. Tarcisiusgroep (Gerard Schouten, Herfi Bouman en Dick van Logchem) en St. Petrusgroep (Joop en Kees van Erp, Jan Terluin, Ben van Vianen en Wim Kagie) en van de neutrale St. Jorisgroep (Piet en Sjaak van den Brink, Han Mets). Andere scouts waren Henk de Lange, Henk Greeven en Max Schilling.

De kapitein pikte hem er al snel uit om motorordonnans te worden. Hij maakte samen met Henk Greeven en Henk de Lange, zoon van de kapitein, deel uit van een groepje jongens van dezelfde leeftijd die met hun Harley Davidson op pad gingen om berichten af te leveren. Van Logchem en zijn vrienden kregen armbanden met rode letters erop. Achteraf bleken het Kempeitai-banden te zijn, die De Lange kennelijk op de een of andere manier had bemachtigd. Ze kwamen goed van pas. *Ik deed dienst als motorordonnans en bracht overal berichten rond. Ik reed soms 14 tot 16 uur per dag op de motor. Ik had een band om mijn arm met Japanse karakters. Een keer reed ik per ongeluk de Japanse linies binnen. Ik zal dat nooit vergeten. Ik kreeg een bajonet op mijn borst en dacht: 'Nu heb ik het gehad.' Maar op mijn armband stond 'Kempeitai', Militaire Politie. Ik kon doorrijden.'*

De groep scouts stond onder leiding van hopman 'luitenant' Van der Vorst. Gerard Schouten beschrijft later hoe hij zich bij deze groep aansloot; *In 1942 kreeg ik als oudste verkenners*

een verzoek om zich bij de voor hem onbekende vaandrig Van der Vorst te melden. Deze woonde bij de Familie van den Brink. De KNIL had de strijd niet vol kunnen houden. De vaandrig vroeg of ik wilde meehelpen om de guerrillastrijders die in het zuiden van de Preanger doorvochten, te bevoorraden. Wapens, munitie, medicijnen, benzine en conserven waren welkom. Met hulp van ander Scoutingvrienden kon ik direct aan de slag.

De vijftienjarige Nederlands-Indische Herfi Bouman beschrijft: *'We moesten guerrilla's die hoog in de bergen zaten van allerlei etenswaren, wapens en munitie voorzien. Ook moest ik mensen met duistere praktijken bespioneren en 's nachts op de uitkijk staan. Dan droeg ik in een KNIL-rugzakje een deken tegen de kou.'*

De scouts werden bijeengebracht op een plantage in de bergen van de Preanger vlakbij Bandung. Ze werden daar geoefend door Indisch-Nederlandse, Ambonnesen, Menadonese en Timorese ex-KNIL-militairen. Er werden schietoefeningen gehouden die in de wijde omtrek te horen waren.

Op 27 augustus deed de Kempeitai (Japanse militaire politie) een inval in de woning van Van der Vorst in Tjoemboeloeit, ten noorden van Bandung. Van der Vorst werd gearresteerd en met hem ongeveer honderdzestig jongeren, van wie een deel na hun vlucht gegrepen werd. Max Schilling wist te vluchten in de richting van het Dago-theehuisje. Hij werd uiteindelijk gepakt en op 28 augustus geëxecuteerd.

De opgepakte jongeren werden, na enige tijd in de Soekamiskin-gevangenis opgesloten te zijn geweest, naar burgerinterneringskampen, onder andere in Tjimahi, overgebracht. Veel Scoutingvrienden in de verzetsorganisatie overleefden de oorlog niet. Ook van der Vorst is door de Japanners geëxecuteerd.

Nadat De Lange gearresteerd was, doken veel jongens onder. Dick werd uiteindelijk in 1944 gearresteerd door de bezetter. Hij werd mishandeld tijdens het verhoor en hield er drie gebroken ruggenwervels, een verbrijzelde knie en een verbrijzelde heup aan over maar sloeg niet door. Uiteindelijk werd hij ter dood veroordeeld, maar overleefde de oorlog.

Na de oorlog was Dick van Logchem voorzitter van talloze commissies, waaronder de Bond van Ex-Geïnterneerden en Gevangenen Overzee. Na jaren in groeiende mate last te krijgen van "gaten" in zijn geheugen, wordt hij in de jaren '70 in Stichting Centrum '45 behandeld. Na de oorlog ontving hij het Verzetshedenkingskruis. Hij overleed op 16 juli 2017 in Leerdam.

In de verzetswijk in Almere dragen de straten de namen van Nederlandse verzetsstrijders in Nederland én Nederlands-Indië. Hier is ook de Java Legioenstraat te vinden, genoemd naar de verzetsgroep van jeugdige Nederlandse en Indisch-Nederlandse padvindsters (W.O.II).

Meer informatie

[Registratie Stephanus van Logchem & Eugenie Jolly & Christine Tilly van Logchem & Jan Theo van Logchem & Dick Willy van Logchem in 1913 te 's-Gravenhage » Open Archieven Verzetsmuseum | Persoonlijke verhalen](#)
[Aan de achterkant van de stilte | Indisch4ever](#)

